

NOVADNIEKS

CETURTODIEN,
1978. gads 1. augusts

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

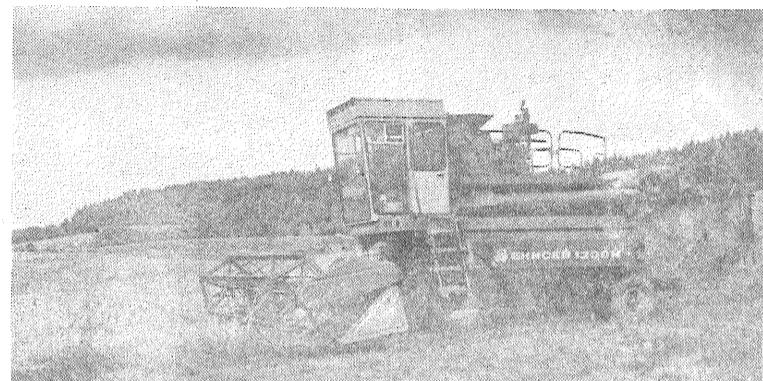
VENOTI LATVIJAI!

Preiļu rajona
CETURTODIEN
BIBLIOTEKA

Nr. 93 (3093)
Mats 3. kārt.

SOGLAD ir ta ka garastāvok li vistem lauciniekem krietni sabojājis nejaukais laiks. Klāt jau graudaugu plauja, bet sienas šķūni pustukstīti. Varbūt tieši tāpēc pirmā viela dienas mūsu rajona kolhozās sākas tā pavisam kļusi un nemantimi — bez svīnībām un bez savstarpelēmi apsvērumiem.

Ari Alzkalnes puses plaut, ie radāmies Raina kolhozā pagājušas nedēļas nogalē. Tā saimniecības bija jau trešā plaujas diena. Mūs. redukcijas lauds un agrorūpniecības apvienības. «Preiļi» galveno agronomu Jāni Kivleniaku pa savu teritoriju izvadāja saimniecības pirmā iecirkna priekšnieks Jānis Butkevičs. Viņam šogad vācami 675 hektāri graudaugu. 290 no tiem ir ziemāji (bet saimniecība kopumā 1 300 hektāru). Pirmajā diena šajā iecirknī strādāja pieci

Pirmā reportāža

kombaini, kad atzbraucām urmasīvu, kur plaujamī mīeži 'Otra', tīrumā ieligoja septītās kombains. Tas ir pietiekami, lai tehnika varētu izgrosīties pa tīru miniem netraucēti.

Vingru puses laukos kombainu dunona bija sasaukusī stārkus. Vēl viena skumji rudenīga noskaņa. Un iecirkna priekšnieks norāda uz traktoru lauka malā:

— Pie kombainiem visu laiku dežurē vilcējs. Pirmajās dienās pēc lietus joti bieži tehnika, grima uz līdzdzēnas veltas. Te nu ir visi kombainieri. Anatolīs Miegāns jau pirmajā dienā iekūla septītās bunkārs, kamēr citi lēnām iekustējās. Viņam parasti ir pirmās vietas kolhoza kombainieru sacensībā. Tālāk Pēteris Rožāns un Jānis Utināns. Pāvels

Mitrofanovs, Jānis Sparāns un Antons Bečs (viņam tā ir pirmā sezone uz kombaina). Bet Jānis Bīvbāns un Viktors Vasilejevs ir graudu vedēji.

Liekas šogad būs gan ko vākt, gan vest, gan kaltēt. Kaut nu tikai laiks turētos. Mums tau tikai kādas divas nedēļas valdruskā vairāk vaļādzētu, lai tūtu galā.

Gārāmbraucošie kombaini likās tik smagi, tik neveikli un milzīgi, ka pats par sevi nekas saprotams. kāpēc rodas lieli graudu zudumi. Šī bezformīga mašīna gluži vienkārši nespēlē kārtīgi savakt stiebrus un vārpas. Pavisam citādi strādā «vācieši». Krietni mazākas, vieglākas mašīnas ar elegantu gaitu. Nolietoto un rudi sarkano milzenu

viļu iecēlus jauna un spilgti zaļi krāsotā «Jeniseja-1200». Ar to šogad brauc Jānis Utināns. Bet iecirkna priekšnieks un rajona galvenais agronomi uzreiz pribilst, ka šī jauna mašīna izceloties arī ar to, kādos tempos pieaugot tās cena — no nepilniem astoņiem līdz tagad jau gandrīz divdesmit tūkstošiem rubļu. Kaut nu tam atbilstu tehniskas kvalitāte.

Kombainieru darba apmaksas atkarīga no lekultajām tonnām. Vēl būs piemaksas par kvalitāti. Bet plaujas laikā noslēguma gan ūsoferi, gan kombainieri dala atalgojuma sanems graudos.

Plaujas sākums pagaidām ir bez problēmām. Kaltes darbojas labi, jo Raina kolhozā tāpat kā «Daugavpili» ir labākās kalšu saim-

niecības rajonā. Ari tehniskajā daudzām sevišķu lūzumu nav. Nu ar steigu vācamītajām, lešakumā kraus kaudzēs, vēlāk saimniecībā gatavojas ledārbināt rūjoni presi.

Raina kolhozā tajā dienā darbi labi virzījās uz priekšu. Pie lielā abeļdārza presēja sienu. Tas bija zaļš un smaržīgs. Jo noplauts tīkls pēc lietiem un jau paspēlēts izķut. Skaidrs, ka šādā situācijā sarežģīti ar tehniku un darba spēku. Mašīnas mainīs, vēl gan graudus, gan sienu. Būs palīgi no «Lauktēnikas».

Vēl saimniecībā pamazām vien rok kartupeļus. Ceturu hektāru platībā iestādīti 'Prieķuļu agri'. Pāvasarī ziemas pārpalikumus rāinīši veda uz Daugavpili un Rīgu, pārdeja tirgū. Ari jauno

ražu gatavojas realizēt tur, kur izdevīgāk. Nedaudzās lauku brigādes sievas uz kartupeļu laukā nosūkstījās — kartupeļi mazi, gan mājās, gan kolhoza tīrumos ražu bojā lākstu puve.

Jās Šoruden latiskoties netzēnās...

ATTELOS:

tā ir Jāna Utināna vadīta «Jeniseja-1200»; kombainieris Antons Bečs ar savu jauno palīgu Juri Zuku; tiesa, pagaidām gan zel tikai Latvijas politiku, bet kartupeļus sievas rok tāpat kā senāk;

tikko bunkuri būs pilni. Jāna Bīvbāns un Viktors Vasilejevs automašīnas gatavas to saturu aizgādat uz kārti.

Lidija Kirillovas teksts,

Jāpa Silicke foto

Aglona gatavojas svētkiem

Valda Kupra fotoizstāde

14. un 15. augustā visi katoļi ceļi vedi uz Aglonas baziliku, kur tiek svētnēta Svētās Marijas Dobesbraukšanas diena. Aglonas draudze vien svētkiem noplāni gatavojas.

Baznīcas dārzā izzīdēta daļa koku, kas tā būtu vairāk veltas svētku daļbniekiem. Dekāns Pēteris Ēneklīns aicina draudzi un sabiedrību uz falku bazilikas apkārtnes sakopīanai. Tieši sakārtoti piebraucamie ceļi, vietas transporta līdzekļu novietotanai, sābrīvotās istabas, kur izmitinātu pristerus.

Aglonas bazilikā līdz šim bija trīs zvani, 15. augustā zvanis pieci — divi papildus zvani izlieci Daugavpili.

Šogad uz Aglonu dosies daudz svētceļotāju. Ir pieteikumi no Skalītēm (Bauskas rajons), no Rīgas, Cēsim, Rēzeknes, Paredzams, ka ap 100 svētceļotāju ieradīsies no Amerikas Savienotajām Valstīm. Padomāts par visu svētceļotāju izmītnāšanu.

J. Brīcis

Amerikas Savienoto Valstu latvieši Valdis Kupris, kurš dzimis teptē kalmīnos — bijušajā Jēkabpils epiķē, nav rets ciemiņš mūsu rajonā. Vairākkārt viņš viesojies Aglonas internākskolā, vedi dāvanas sejenes bāreniem. Tagad Raina Literatūras un mākslas vēstures muzejā Jassūnīcas filiālē atvērta Valda Kupra krāsu fotoattēlu izstāde.

Izstāžu zālē pavisam izvietots 31 lielformatu foto darbs. Tematika ir dažāda: ainas no dziesmu svētkiem, dabas skati, bet visvairāk — cilvēku portreti.

Valda Kupra fotoizstāde guvusi lielu atsaucību muzeja apmeklētājus.

J. Alzkalns

Šeit pārdos neformālos izdevumus

Par Latvijas atdzīmšanas partijas līdzekļiem un pēc tās aktivistu — livāniešu iniciatīvas Līvānu centrālajā laukumā tiek būvēts pārvietojams kiosks. Tajā pārdos neformālos preses izdevumus. Paredzams, ka šeit varēs iegādāties tādus izdevumus kā «Junda», «Sociāldemokrāts», «Brīvais Vārds», «Pozīcija», kā arī emigrācijā izdotas avizes un bilētenus.

Bez tam rentabilitātes nolūkā nodot kioskā pār-

došanai savus darinājumus (suvenirus) tiek aicināti tie pilsoņi, kuriem ir patents individuālajam darbam. Aicināti arī puķu audzētāji. Nodoklis no tirdzniecības apgrozījuma tiks pārskaitīts pilsētas budžetā.

Pilsētas arhitekta I. Svirskā projektētā būve būs jau tapusi augusta sākumā. Par tās pirmo saimnieci gatavojas kļūt Lidija Stūriška.

I. Ivanova

Ar šādu virsrakstu mūsu laikrakstā „Novadnieks”, Nr. 791 bija publicēta preiļetes S. Ručas vēstule, kurā viņa stāstīja par savu sarūgtinājumu, ko nācās piedzīvot sakārā ar vēlāk Mazgājamās mašīnas remontu. Atgādinānu iestājējiem — apvienības «Elektrons» vietējā lecīrķa darbinieki ne tikai izpildīja pāsūtījumu noteiktajā termiņā, bet arī vēstules autori ilgi «vazāja arī deguna», lekams viņa noskaidraja, ka nav remontam nepieciešams deļas. Bez tam «Elektronā» lecīrķi klienēti neizsniedza sūdzību grāmatu.

Pirma reakcija uz šo vēstuli — telefona zvana no «Elektrona»: lecīrķa meistars Valērijs Jakimovs lūdza tīkšanos. Pēc sarunas tāpa varēja nojaust, ka viņam daudz kas sakrītēs uz sīrds, bet avīzē publicēta vēstule bijusi tā pēdējā pīle, kas pārpildījusi pacietības kausu.

Apsēdušies pie viņa darba galda, sākām meklēt atbildi: kas tad ir visplāns — sistēmas valīdzīspāzīnas krīze? Tā kā mūsu sarunas temats var leinteresēt būjušos, pašreizējos un potenciālos «Elektrona» klientus, ar dažiem novērojumiem un seicīnumiem iepazīstināšu laikraksta laistājus.

Ne bez sarūgtinājuma Valērijs konstatēja: pēc minētās publīkācijas klienti ar ipāšu neatkarību sākuši pieprasīt sūdzību grāmatu, un bieži vien — par jebkuru skārumu, nedzīdot (vai negribēdamīti dzīrdot) lecīrķa darbinieku pāskaidrošumus. Zemtēstājutu pārmetumus arī savā adresē: acīmredzot — par visā! aso komentāru, ko sniedzu S. Ruča stūlei. Tiesla, Valērijs teikto īst maziet nogludināja, atzīmējās, ka pret šo klienti darbības lauds patiesīm esot vānīgi, jo nav brīdinājuši viņu, ka veļas mazgājamās mašīnas žāvētā-

„Sistēmas krīze? Varbūt — sīrdsapzīnas?”

viņav motoru, turklāt arī abi meistari slīmoluši, bet pasūtījumu pļenēmēja aplūkusi un nav rīskējusi uz savu galvu izsniegt sūdzību grāmatu. Par to darbinieca S. Ručāl atvainojas.

Taču... pasūtījums joprojām nav izpildīts. Joprojām nav arī minēta motora. Bet kas būs, ja rīt vai parīt kāds vēl atvedīs vēlas mazgājamo mašīnu ar tādu pašu defektu?

Protams, var saprast arī «Elektrona» lauds — apgāde ar rezerves detalām šīs apvienības sistēmā ir katastrofā. SI lemesdāl katra mēnesi lekavē remontu apmēram 40 televizoriem un 60 vēlas mazgājāmajām mašīnām. Ja agrāk pieprasījumu pēc kinēskopiem apmierināja par visiem 100 procentiem, tad tagad šī proporcija ir 10:1. Turklat ole pašreizējās pakļautības struktūras iepgādes sistēma ir neelastīga: rītē mēnesi prelieši ved pieprasījumu uz galveno uznēmumu Daugavpili, no turiņes tas «celo» uz Rigu. Tādu pašu celu veic arī rezerves detalās, tikai — otrādi. Lūk, ko devusi centralizācija! Bleži, vien starp pieprasījuma nosūtīšanu un detalu saņemšanu ir mēnešiem ilgs laika posms. Ja vēl nem vērā jau minēto proporciju 10:1, tad kļūst saprotams, kāpēc tik ilgi jāgaida klientiem. Vārdu sakot, divkaršā lecīrķa pakļautība bremzē apgādi ar rezerves detalām (izņemums ir vlenīgi sadzives tehniskas garantījas remonts, jo tad tiek noslēgti tieši līgumi ar tās izgatavotājiem).

Kā būtu, ja noslēgtu tiešos līgumus par rezerves detalām piegādi visiem pārējiem remontiem? Jā, bet tad nepieciešams vesels satās sagādnieku un arī lieli līdzekļi — komandējumi vien prasīs ne mazums naudas.

Ir vēl viena iespēja, kā izklūt no šīs krīzes — pa kluo uzkrāt nepieciešamo detalāu rezervi. Izrādās — tas ir alzīliegs. Apvienība sādos gadījumos no lecīrķa lekās, sāda naudu — 5 procentus no summas, kas pārsniedz līmitu. Un tā — atkal rokas sašūtītas.

Bet cīš taču klienti! Ko varētu darīt, lai vismaz cilvēkus nemaldinātu? Atsevišķos gadījumos kvīti norāda pasūtījuma izpildes «nosacīto» terminu, to mērā visbiežāk ir tā, ka defektu nosaka pēc tam, kad klienti ar kvīti jau alzīgājis prom. Bet detalā nav, un meistari zina: kātik drīz arī nebūs. Saskaņa ar pasūtījumu pieņemšanas un izsniegšanas noteikumiem izpildes termins šādā gadījumā lāpaga-rīna, taču viena no daudzajām instrukcijām paredz, ka to drīkst darīt «tikai ar direktora atlauju». Protams, prelieši, katrreiz saskanot ar Daugavpili neskries. Viņi labāk visu uzņem uz sevi un cenšas vismaz nomērīt sašūtos klientus. Visbiežāk vienīm nelzīdodas pierādīt savu taisnību. Ka jāvalno nevis viņi, bet gan mūsu sistēma, kurā par

deficitu kļuvis itin viss. Rezultātā — kartēla sūdzība.

Starp citu, sūdzības mēdz būt dažadas. Piemēram, cilvēks atnesis uz darbnīcu pulksteni, kurš bijis remonta izrādās — salūzīsi balansā ass, bet tas varēja notikt tikai no triecienu. Te

pieciešams, ja visi varētu kātīgi nopelnīt. Jo zemē izcenojumi (detajas gan ir tās dārgas) drīzāk ir «antistimuls», nekā stīmuls strādat. Noma ar kurās palīdzību izdevās iegūt dažus tūkstošus rubļu pelpas. Ildz ar to, liekas, arī izcīpējusi.

Loti daudz kas atkarīgs no meistarā godīgumā un kvalifikācijas. Biedgi, taču tikai par vienu lecīrķa darbinieku var teikt: saprotīs, izpildīgs, ar ra-došu pieejumu darbam. No arōd-skolas atnāk vīsi, no kuriem meistars «jāltaisa» iau praktiskājā darbā. Jaunie ne vienīm ne pieredzējušajiem meistarēm pārnem labāko, bez tam vīni ne sevišķi arī ucas uz pieredes apgušanu. Tāpēc rodas brākis, saspringtas attiecības ar klien- tiem, un līdz ar to — arī attiecīga reputācija.

Izeja no situācijas varētu būt šāda: pārņem Šo «firmu» pri-vātpasūnā. Tad bez daudzveidīgā stimula — klientu sūdzībām — radīsies vēl viens stimulis, daudz nopietnāks un arī efektīvāks — personiskā leinteresētība un atbildība. Bet te ir mīlums problemu par kādiem līdzekļiem sākt, kas apgādās darbinīcu. Kādus izcēnījumus pliešot, kā uzskaitīt paveikto darbu? Atbilstu uz šiem jautā-jumiem nav.

Tajād — kas tad ir visplāns: sistēmas vai sīrdsapzīnas krīze? Acīmredzot, sīrdsapzīnas krīze ir logiskas sekas sistēmas krīzei. Un neviens to nespēs pārvērēt — tikai pats kolektīvs, jo idejas, kas nāk «no apakšas» (ja arī ar mīlīgām grūtībām), to mērā ir efektīvākas nekā «no augšas» pļevidītās. Pēdējās mēs jau esam izbaudījuši līdz kaklam.

Iraida Korolova

Sāpju un mīlestības pilnās rindas

Par gada leģerolamāko grāmatu Latvijā iekļuva uzskatīts An-latas Liepas dokumentālais ro-māns «Ekshumācija», par stall-nisko genozi pret latviešu tau-tu. Jāvārī kļāja, laistīt 50 tūk-stoši eksemplāru tika izvirkti vienā mīklā un pēc lasītāju lū-guma tūlījā nācās iespēst vēl 40 tukstošus eksemplāru. Arī tie neiegūja grāmatveikalā olau-katos. Sāpēm caurāustās rindas ie-skāņētušās arī uz teātru skatu-vēm, un televīzijas pārraidēs.

Sabiedrības pateicīgās atsauksmes un literaturkritiku augstais vērtējums kļuva par labāko rekomendāciju. Daugavpils autorei kas sajās dienās uzņemta Latvijas Rakstnieku savienībā. Sane-mot daudzos apsvērumus. Anītai Liepal bieži nākas atbildēt uz jautājumiem, kāpēc tās otrs grā-mata dots nosaukums «Ekshumācija»?

Autore atbild sādi:

— Virsraksta liktais vārds

nozīmē kapu atvēršanu un cilvēku mirstīgo atlieku izpēti. Jai noskaidrotu viņu nāves cēlonus. Savā grāmatā es meģināju no-rāut atzīmītās plīvuru Latvijas Republikas armijas virsnieku fiziskās iznīcināšanas vēsturei. Viņi nespēja izprast Stalīna no-dēvigo logiku un viņus izdevās pievīlt un atbrūnot. Viņus no-sāva, bet citus nosūtīja uz no-mēnēm, no Kurienēs atgriezās tikai daži.

Piebūdīsim, ka Latvijas Uni-

versitātes absolventei Anītai Lie-pai pirmsmē literārē meģinājumi bedzēs... ar feslodzījumu. Tādejādi ne tikai pēc acūlēcīteku stāstījumiem apdāvinātajai rakstnieceli izdevās slāni, neciņāta slāna atjaunot traģēdijas norisi. To mērā viņas grāmata beačina uz atriebību. Pašlaik rakstniece strādā pie grāmatas par zēlsdrībā. Tā būs kaisīmīgs aicinājums humānās domas un rīcības bri-vībai.

Spīgīšā, dzījā un māksliniecī-ki vērtīgā romāna parādīšanās atbild arī uz citu jautājumu, kas pastāvīgi atkārtojas tīkšanās

reizes ar Antīnu Liepu; valēs pārējams radoši strādāt provincē? Tagad, kad Daugavpili dzīvo jau pīc profesionāli literāti, kuri vārdi ir pazīstami ne tikai mūsu republikā, aktuāls ir jautājums par vietējās izdevniecības dibināšanu. Pilsetā ir šiem mērķiem atbilstoši tehniskās bāzes. Pārējais ir atkarīgs no bašu literātu iniciatīvas un vietējo varas ie-stāžu un republikas valdības atsaucības.

Daugavpili

Vladimirs Rudojs,
LETA korespondents

Vārds lasītājam

Cieniet savus vecākus!

Tauru sudraba skanās

● ATTĒLĀ: grupa Līvānu muzikanti. Pirmais (no kreisās pusēs) — dirigēns Jānis Gaiduks. J. Silicka foto

Gribu pastāstīt par kedu mīli, kura jau no 1986. gada ir elzauļē, bet atstājusi labu pārāugu dzīvē kā augu koks, kas iestādījis zemē un dod ik gudus labus augus...

Tuvāk iepārstīnāšu ar alzītējēs dzīvi. Viņa bija manas tante — S. Skutele, kurā nodzīvoja — rāzētu mīlu līdz 90. gadiem. Viņa dzīvoja Gaiļu pusē, Degas. Bija vienkārša, strādīga un dzīļi reliģioza. Mana tante izaudzināja trīs bērurus — divus dēlus un meliu. Savos bērnošos viņa bija pratusi ieaudzināt ilgtības gars galismu. Jauņakais dēls Antons izvēlējās medīķa profesiju. Tagad strādā P. Šķērīga kārdolo-gijas institūtā. Mani dēlu Antonu vienmēr gaidīja pārbraucēt no Rīgas. Tas bija viņas atbalsts un glābiņš dzīvē. Antons savu mīli Joti cienīja un zēloja, cik vārēja, pagarināja viņas dzīvi ar medikamentu palīdzību. Kad māte bija sāvārgusi, zaudējusi ācu galismu, un kājas ne-klausīja, vajādēja gulēt uz gultas, tad dēls Antons visu pameta un sēdeja caurām dienām un naktīm pie slimās mātēs gultas, līdz pār-stājās pukstēt mātēs sīrds.

Lūdzu jūs, pārējie, nemiet parau-gu no mēdiķa Antonu un cieniet savus vecākus!

Nobeigumā gribu novēlēt Anto-nam labu veselību, panākumus dar-bā un dzīvē.

H. Skutele (Preijs)

Agrākos laikos bērnu vidū viena no cienījamākajām profesijām bija ugunsdzēsējs. Elegan-ta uniforma, spōzās kiveres. Bet katras ugunsdzēsēju biedrības un pat pilsētīnas leponums tad bija — pūtēju orkestris. Bez tā ne-varēja notikti neviens leģeribas cienīgs notikums vietējās sabied-ribas dzīvē. Un protams, ne viena zajumballe. Trīsdesmitajos gados arī līvānēji leponīši ar

zīkanti. Viņi vēl šodien ir draugos ar mūziku. Tieši viņi ir Līvānu stikla fabrikas tālākās lepo-nīšu finalā. Muzikanti izpildīja G. Ordelovska maršu «Jelgava». Igaunu komponista R. Ploomi «Svinīgo pro-logu» un R. Paula mūziku „

darbības kolektīviem. Pūtēju orkestris bija vienīgais starp līdzīgiem Latgales kolektī-viem, kas lekojuši finalā. Muzikanti izpildīja G. Ordelovska maršu «Jelgava». Igaunu komponista R. Ploomi «Svinīgo pro-logu» un R. Paula mūziku „

Alūnāha Jugai «Džons Neilands». Pēdējējā ar sajūsmu uzņemā arī Dziesmu svētku atskanu koncerta dalībnieki Preiļos. Pašdarbniekiem tā bija jaatra padancošana «dzīvas» mūzikas pavadījumā. Varbūt tā ar laiku varēs atdzīmēt kādējējā zālumbajā variantā?

Līvānēji jau ir cīļā uz to. Viņi ir sagatavojuši vairākas koncertprogrammas ar estrādisku ievirzi. Stendu Ilga ir koncert-programmas ar solista Viktora Ivanova piedālīšanos. Ūn Raimonda Paula mūzika ir kā rā-dīta dejošanai.

Sobrīd kolektīva spōsors ir Līvānu stikla fabrika. Agrāk pūtēju orkestris bija «pierakstīša» pilsetas kultūras namā Līdz ar pariešanu stikla fabrikas pasār-ne tika atrisināts transporta jaunājums, iegūdāt jauni instrumenti, pašūt jauni terpi. Loti bu-tisks ir arī mōrālais atbalsts.

Par labām orkestri irē 23 muzikanti. Pakāpeniski vāk jaune. Piemēram, seits muzicē trīs padsmiltagadīgais Edmunds Jauja pats jaunākais orkestrants. Viņi visi ir sajūsmā pār Rīgu. Tā deva pacilājumu par sāsniegto. Loti būtīska iezīme: programmas bija sacerēumi, kurus var izspēlet un kurus vēlas sīrds. Repertuāra augšanā kolektīvam daudz palīdz Daugavpīļu profesionālais pūtēju orkestris (Dau-gava) un tā vadītājs Raimonds Igolnieks. Ir sevišķi ar nošu tek-stiem. Sadarībā ar Alberta Ru-sinu vadītajiem Preiļu muzikantiem ir izveidojies spēcīgs un loti skanošs orkestris.

Voldemārs Romanovskis

Cik tiesīgi esam?

Tagad saka: esam ceļā uz tiesisku valstī. Bet cik gadu garumā var ilgt šis ceļš! Tiesiskuma padomju zemē tācū nav bijis vairāk nekā 70 gadus, un visu laiku esam cēlusi sociālismu.

Kā izprast sociālismu? Tā līdzīnējais traktējums ir šāds: valsts īpašums uz ražošanas līdzekjiem, zemi un tās dzīlēm, valsts regulēta kolektīvā salīdzināšana laukos, vienai kompartijas vadība. Sādāl sistēmai vajadzēja nedrošināt cilvēku sociālo vienītību, visas darba tautas labklājību un aizsargātību. Bet tā nav. Mūsdienās šo «sociālismu» skaidri redzam pēc rezultāta, nevis pēc mehnāisma. Pēc teorijas padomjzemē jau sen vajadzēja būt vispārējai labklājībai, bet esam piedzīvojuši nabadzību.

Kā ir ar kultūru un veselības alzardzību? Kultūra — zemā līmenī, bērnu mirstība — viena no augstākajām pasaulei. Cilvēku tie-

sību garantijai Nav tādasi! Vienu avangarda kompartija, viena ideoloģija, valsts īpašums, plāna ekonomika... Kāds ir rezultāts?

Padomju Savienības darba cilvēka vidējā Izpejna mēnesī tagad esot apmēram 200 rubļu (Latvijā — 235 rubļi, man personīgi dāudz mazāk). Bet ASV, Anglijā, Japānā un dažās citās valstīs — 1500 dolāru.

Parākīnām pēc pašreizējā pasaules valūtas kurso. Viens dolārs oficiāli līdzīnās sešiem padomju rubļiem. Tādā — kapitālistisko valstu strādnieki mēnesī saņem 9 000 mūsu rubļu. Tādā — viņa darba alga ir 45 reizes lielāka. Komentēt nav ko.

Tiesa, kapitālistiskajās valstīs ir dārgi dzīvokļi, medicīniskā apkopojuma, viss dārgs (pie mums arī pēdējā laikā viss kļūst dārgs), bet tādēļ ir liela (maksimāla) alga. Kā mums dzīvot ar savu minimālo algū?

Par aksjomu ir kļuvusi tēze, ka PSRS nav

nekā nevērtīgāka par cilvēku. Tā ir. Pastāvot impēriiskai domāšanai un rīcībai, cilvēks un viņa intereses nekad nevar būt pirmajā vietā, kaut gan tieši cilvēkam vajadzētu būt galvenajam un svarīgākajam jebkurā sabiedrībā un pie jebkuras varas. To nosaka Helsinkos pieņemtā cilvēktiesību Deklarācija, ko parakstījis arī Padomju Savienība.

Saka: Stājins gān esot Izglītinājis cilvēkus, bet saglabājis ideju. Tācū bezjēdzīga ir ideja pašas idejas pēc, ideja kā pašmērķis. Ideja par jebkuru cenu, kural tiek pakļauts un pakārtots itin viss, vispirms — paši cilvēki, viņu tiesības.

Galvenās un pašas pirmās cilvēku tiesības ir tiesības uz dzīvību. Tācū miera laikā PSRS Brunofojas Spēkos iestauktajiem jauniešiem [bieži vien latviešiem] fās netiek garantētas. Daudzi iet bojā bez frontes linijas. Tas ir ne likāl bēdīgi, bet galīgi nesaprotami un neplecodami.

Konstitūcijā — valsts Pamatlikumā ir teiktis: «Katrai PSRS pilsonim ir tiesības uz darbu, izglītību un atpūtu.»

Uz darbut! Par darbu padomjzemē maksā grašus (ASV bezdarbinieks pabalstā pat valrāk saņem) un cilvēku vispārīgais dzīves līmenis pie mērs ir zems. Sevišķi zema samaka ir garīgā darba darītājam — Inženieriem iestājējam 125 rubļi mēnesi. Par smadzenēm padomjzemē nemaksā. Tādēļ godrākā prakti aizplūst ārpus valsts robežām.

Tiesības uz izglītību ir, bet šī izglītība ir zemā līmenī, ārzemēs mūsu augstskolu beidzēja diplomi neatzīst. Bet visu laiku liežāmies: sagatavojam augsti kvalificētus speciliistus. Kadēļ vajadzīga obligātā vidusskolas izglītība! Ne jau visi ir spējīgi uz to. Valī vienīm ir vajadzīga!

Tiesības uz atpūtu! Visu laiku labākās sezonarijas, vasarīcas bija partokrātijai. Tagad to presē atzīst.

Tā ir ar cilvēktiesībām varenajā padomju valstī. Labi, ka fagad par to sāk runāt atklātā valodā. Varbūt runām sekos darbi.)

Bet pagaidām savā zemē esam beztiesīgi.

Jānis Gurgons

Filatēlija arī ir politika

Pēc piecdesmit gadu vārtraukuma filatēlisti atkal guvuši lespēju papildināt savas kolekcijas ar Latvijas, Lietuvas un Igaunijas markām. Šīs republikas nolēmušas ieviesi savas pasta korespondences apmaksas zīmes.

Lietuva jau laldusi apgrozībā markētas aplošnes ar savu simboliku un sākusies lespēst arī marcas. Tam gatavojas arī Latvija un Igaunija.

Baltijas republikas noslēgušas vienošanos, ka to teritorijās bez skēršķiem varēs izplatīt jebkuru

korespondenci ar šādām zīmēm, kā arī ar PSRS pasta apmaksas zīmēm. Vienošanās būs spēkā tik ilgi, kamēr republikas iestās Vispasaules pasta savienībā. Tā noslēgta, neraugoties uz PSRS Sakaru ministrijas aizliegumu Padomju Savienības teritorijā sūtīt pastu ar republikas markām. Republiku sakaru dienesta darbinieki gan ir pārliecīni, ka šī pretdarbība nebūs ilga.

Visās republikās gatavojas daļu sakaru līdzekļu atvāstīšot. Taču katra no republikām šīm

nolūkam izvēlējusies dažādus objektus. Igaunijā paredzēta pri-vātpersonām izsniegta licences izveldot un ekspluatēt satelīt-sakaru līdzekļus, būvēt kabelju tīklus, kā arī organizēt televīzijas un radio informatīvās programmas. Lietuva nolēmuši privatizēt veltējos telefona sakaru tīklus, telefona automātu tīklu un sakaru objektu ceļniecību. Plānots ieviest jaunus sakaru dienesta pakalpojumu tarifus. Igors Kovalenko, LETA korespondents

Ā. Alunāna Jelgavas teātris aicina uz „Mīlestības zemi“

Jūs nezināt, kur tā atrodas un neesat tādā bijuši? Tieši, kuri klausībā atbildējuši noledzīvi, varu pateikt, ka jūs tājā jau dzivojat. Jā, jā, vismaz tā domā Jānis Akurāters. 30. gados rakstīdams savu lugu «Mīlestības zemē».

Ir pagājuši vairāk nekā 60 gadi kopš pirmizrādes Nacionālajā teātri. Pēc pārbaudītās informācijas, šī ir vienīgā reize, kad luga uzvesta. Taču tagad, kad atkal skan mūsu tautas balss — lai dzīvo Latvijas Republika, trīsdesmitajos gados rakstīta do-

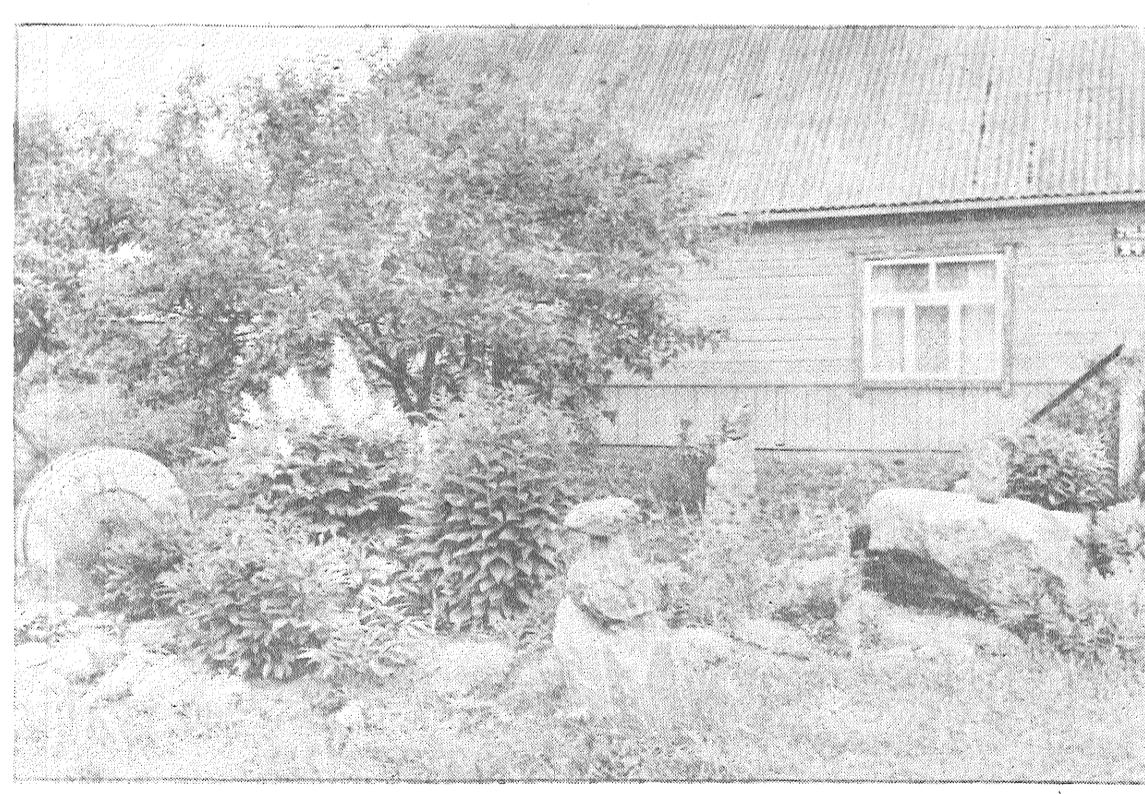
ma izskan kā testaments. Lugas galvenais varonis Jānis Rumpēters — bagāts kapitālists — pēc 25 gadu prombūtnes atgriežas dzīlētē, jo nevar dzīvot bez zemes, kura katru nakti nāk sapņos — nošalc bērzu bīrzes, uzied rudzu puķes, un viņš atgriežas mājās no svešuma. Savā dzīvē daudz prieredzējis. Rumpēters ir atklājis noslēpumu, kā tikt pie naudas. Jūs taču arī tas var interesēt.

Un vēl — mājās viņš atgriežas svētajā nakti — Līgo nakti. To var izprast tikai tie, kas šai

zemē dzīmuši. Tāpēc tik loti ir izbrīnīti sekretārs Tomass un mašīnrakstītāja Vailja no Amerikas, bet arī viņiem un Dailai, Olģertam, Antonijai, Arnoldam, pašam Rumpēteram un Liepas kundzelē Šī nakts kļūst par prieka un mīlestības nakti.

Tāpēc — nāciet, lūdzu, pie mums un esiet kopā «Mīlestības zemē! Gaidām jūs 16. augustā Preiļu estrādē. Izrādes sākums plkst. 20.00.

S. Rāta,
teātra administratore

→ Skalsta mana brāļa sēta... Glīti sakopta māja ir Preiļos, Pļaviņu ielā 24.

J. Zandes foto

● LAIKRĀSTĀ PUBLICĒTIE MATERIĀLI NE VIENMĒR ATSPOGULO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITLĀ UN FAKTU PARĀDĪBU ATBILD RAKSTU AUTORI!

● MOSU ADRESE:
228350, Preiļi, Aglonas ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUNI: redaktors — 22059, redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodalas — 21759, redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodalas — 22154 atbildīga sekretāre — 21996, sabiedriski politiskā nodala — 21760, vēstuļu, skolu dzīves un jaunatnes nodala — 22203, grāmatvedība, urīces par

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marīa cītrienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespējots Latvijas izdevniecību, poligrafijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpils, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīga, K. Valdemāra ielā 105), Viena nosacītā iespiedioksne. Offsetespiedums. Izdevējdarbības licence Nr. 000069. «Novadnieks» (Zemītāja). Gazeta Preiļu rajona na latvīšu valodā.

Metiens 13 902 eksemplāru (latviešu valodā — 9 961 eks., krievu valodā 3 941 eks.).

Indeks 68149.

Pas. 737.

KŪDĀS LABOJUMS

Laikraksta 31. jūlija numurā 2. lappusē ievietotajā rajona statistikas nodalas materiālā ieviešusies kļūda. Nodalas «Kapitālā celtniecība» piektā atkāpe pareizi jāsaka: «Līgumdarbu organizācijas 1990. gada 1. pusgadā pašu spēkiem veikušas līgumdarbus 16 642 tūkstošu rubļu kopsummā...». Tālāk kā kļūda,

Redaktore v. L. KIRILLOVA

● LIVĀNU MĀKSLAS SKOLA

uzņem audzēkņus 1. kursā (sākot ar 10 gadu vecumu), 2. kursā (vidusskolniekus) un sagatavošanas klasē (sākot ar 5 gadu vecumu). Mācību ilgums 3 — 4 gadi. Pieteikties līdz 25. augustam skolā Lāčplēša ielā 1. Tālrūnīs 42796 trešdienās un ceturtdienās no plkst. 18.00 līdz 20.00. Iestājeksmeni 27., 28., 29. augustā plkst. 9.00. Konsultācijas 24. un 25. augustā plkst. 14.00. Ipaši aicinām tuvāko lauku skolu bērus.

● Ar šī gada 1. oktobri pie skolas TIEK ORGANIZĒTI šādi MĀKSAS PULCIŅI: rokdarbu, zīšanas, mākslas foto, tautas etnogrāfiskā mantojuma studēšanas, daiļdarzniecības un floristikas, akmens dekoratīvās apstrādes, podniecības, šūšanas un modeļēšanas, koktēlniecības.

Pieteikties skolā līdz 25. septembrim.

No 3. līdz 5. augustam Elkšā ezerā notiks PSRS JAUNATNES CEMPIONĀTS ODENSSLEPOSĀNA.

Sacensību sākums 3. un 4. augustā plkst. 11.00 un 17.00, 5. augustā — plkst. 10.00.

PARDOD grūsnu govi. Zvanīt 65101.

PARDOD govi Varakļānos. Preiļu ielā 12. Tālrūnīs 66695.

PARDOD lecinātu teli. Tālrūnīs 54615.

PERK «VAZ» val «M-2140» par mērenu cenu. Tālrūnīs 21600.

PREIĻU KOOPERATIVA PROFESIONĀLI TĒHNISKĀ VIDUSSKOLA

Iūdz piederīt gultas vietas skolas audzēknēm.

Maksa — 15 rubļi par vienu vielu. Zvanīt pa tālrūniem 21764; 21745.

VIŠKU SOVHOZTEHNİKUMS

turpina audzēknu uzņēmīšanu

laukaimniecības mehanizācijas nodalā (latviešu plūsmā) un agronomijas nodalā (krievu plūsmā).

Dokumentus pieņem katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas, līdz 17. augustam.

KOLHOZS «SIĻUKALNS» pārdod dolomīta šķembas.

Tuvākas ziņas pār telefonu 37543 val 37523.

Gan sāpīlu dienas, gan saules rīts. It viss tiek klusi zemē tīts.

(E. Vēveris)

Dalam bēdu smagumu kopa ar Jant Muktupāvelu. TEVU kapu kalnā pavadot.

Preiļu mēleratīvās '21. PMK kolektīvs

Ar bēriem, mazbēriem un padarītēm darbiem Tu paliec šai saulē un mūžībā.

(E. Vēveris)

Izsakām līdzjūtību plēderīga, jām no VLADISLAVA PAROLĀ uz mazu atvadoties.

DMPK 'Aglonas' vjenības kolektīvs

Tava miljā māmulina Ciešu miegu aizmigu. Nejut vēja pūtēnīna, Nedzird tevi raudājām.

(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību Pauļai Turla sakara ar MATES navi.

Kolhoza «Rožupe» kolektīvs